

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/15/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114213603
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6114213603.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia a. s. so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, proti odporcovi P. O., narodenému XX. XX. XXXX, bytom I. XXX/XX, XXX XX B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Nám. legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom J. Kráľa 5/A, 984 01 Lučenec, v konaní o zaplatenie 2.823,50 € s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 12C/67/2014-55 zo dňa 08. 10. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu, ktorým rozhodol, že nenastali účinky vzniku vedľajšieho účastníctva mení tak, že vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu pripúšťa.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že dorúčením oznámenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778 (ďalej v texte len „združenie“), že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, nenastali účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu.

V odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že z ustanovenia §-u 93 O. s. p. nemožno vyvodiť, že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať bez vyjadrenia súhlasu „ním podporovaného“ účastníka. Potreba súhlasu účastníka, podľa okresného súdu, ktorý má byť v konaní podporovaný vedľajším účastníkom vyplýva zo samej podstaty a účelu vedľajšieho účastníctva. Len takto môže byť naplnený účel procesnej pomoci v sporovom konaní, ktorú má vedľajší účastník poskytovať (hlavnému) účastníkovi konania. V plnej miere uvedené platí aj vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, na ktorého sa vzťahuje § 93 ods. 2 O. s. p.. Odporca nevyjadril súdu svoj súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane. Z dôvodu nevyjadrenia tohto súhlasu nie je splnený predpoklad účasti vedľajšieho účastníka v konaní, v dôsledku čoho oznámenie občianskeho združenia na ochranu práv spotrebiteľov o vstupe do konania nemá právnu relevanciu. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/207/2011.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie vedľajší účastník. Napadnuté rozhodnutie považoval za neurčité, nezrozumiteľné a nesprávne, ak prvostupňový súd iba konštatuje, že nenastali účinky vzniku vedľajšieho účastníctva namiesto toho, aby výslovne rozhodol o (ne)pripustení vedľajšieho účastníka do konania, a toto svoje rozhodnutie aj odôvodnil. Pokiaľ prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádzal, že vedľajší účastník sa môže zúčastniť sporového konania iba v určitej fáze, potom takýto postup súdu považuje za svojvoľný a protizákonný, nakoľko takýmto rozhodnutím je porušené jeho právo byť účastníkom konania a jeho právo konať pred súdom. Zdôraznil, že v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú vec, preto v prípade, pokiaľ zmluva, ktorá je predmetom konania obsahuje neprijateľné podmienky, nemôže byť v danej veci v zmysle

ust. § 172 ods. 9 O. s. p. vydaný platobný rozkaz, pričom neprijateľnosť zmluvnej podmienky súd skúma ex offio. V prejednávanej príhode však prvostupňový súd vedľajšiemu účastníkovi neumožnil posúdiť uvedené neprijateľné podmienky, ak mu nedoručil ani návrh s prílohami. Poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/234/2004 uviedol, že vedľajší účastník môže do konania vstúpiť v ktoromkoľvek štádiu konania až do jeho právoplatného skončenia s tým, že právnická osoba vystupujúca v konaní ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O. s. p. je k vstupu do konania splnomocnená ex lege, v konkrétnom prípade zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Prípadná nečinnosť odporcu nemôže byť posudzovaná za konkludentný súhlas s uplatnenou žalobou, ale je len prejavom rezignácie neinformovaného spotrebiteľa, pričom aj prípadný nesúhlas hlavného účastníka s podaným odporom, ktorý v jeho prospech by prípadne vedľajší účastník podal, musí byť „kvalifikovaný“, teda hlavný účastník ho musí urobiť so znalosťou veci. Súd preto musí posúdiť osobnostné dispozície hlavného účastníka, správne chápať význam úkonu vedľajšieho účastníka a musí posúdiť aj samotný úkon, či tento je v prospech hlavného účastníka, ktorého vedľajší účastník v konaní podporuje, alebo tento úkon odporuje jeho záujmom. Na záver poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ a viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu v zmysle § 93 ods. 2 O. s. p. pripustil.

Podľa § 220 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 154 ods. 1 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Z dôvodov napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd deklaratórne rozhodol, že dorúčením oznámenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, nenastali účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu, nakoľko odporca nevyjadril súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane a jeho nečinnosť alebo mlčanie nie je možné zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku posúdiť ako jeho súhlas s vystupovaním vedľajšieho účastníka na jeho strane. Mal za to, že z dôvodu nevyjadrenia súhlasu odporcu nie je splnený predpoklad účasti vedľajšieho účastníka v konaní, v dôsledku čoho oznámenie združenia na ochranu práv spotrebiteľov o vstupe do konania nemá v danom prípade právnu relevanciu.

S vyššie uvedeným právnym záverom okresného súdu sa odvolací súd nestotožňuje, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014, do konania vedľajší účastník vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba (§ 93 ods. 4 prvá a druhá veta O. s. p. v znení účinnom do 31. 12. 2014).

V prejednávanej veci je zrejmé, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, a to zo zmluvy o úvere, ktorú uzavrel navrhovateľ ako dodávateľ v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti s odporcom ako spotrebiteľom. Vedľajší účastník je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov.

Podaním zo dňa 14. 08. 2014 oznámilo vstup do konania občianske združenie Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov. Následne na to navrhovateľ podaním zo dňa 19. 09. 2014 vzniesol námietku vstupu vedľajšieho účastníka do konania.

Odvolačí súd v tejto súvislosti dodáva, že pre účely posudzovanej veci je nutné uzavrieť, že účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania podľa § 93 ods. 2 O. s. p. nastávajú už okamihom doručenia oznámenia o jeho vstupe súdu (bez ohľadu na konkrétnu fázu právoplatne neskončeného konania); právna úprava platná a účinná do 31. 12. 2014 výslovný súhlas podporovaného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane nevyžaduje. Prípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania súd z vlastnej iniciatívy neskúma a dôvodom nepripustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania je len výslovný nesúhlas podporovaného účastníka, ktorý tento oznámi súdu po doručení oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Následný súhlas podporovaného účastníka sa vyžaduje len vo vzťahu ku konkrétnym procesným úkonom vedľajšieho účastníka, ktoré v konaní vykoná (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 05. 02. 2013). Vyššie uvedené závery sa v plnej miere uplatnia len vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, ktorým je právnická osoba založená za účelom ochrany práv spotrebiteľa. Preto pokiaľ v prejednávanej veci vedľajší účastník doručil oznámenie o svojom vstupe do konania na strane odporcu do 31. 12. 2014, okresný súd nepostupoval vecne správne, ak vzhľadom na navrhovateľom vznesenú námietku (ne)prípustnosti vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu rozhodol tak, že nenastali účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu.

V tejto súvislosti navyše odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 05. 02. 2013, ktorého nosnou ideou je, že vedľajší účastník - právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu nemôže do konania vstúpiť proti vôli hlavného účastníka, ktorého chce vedľajší účastník podporovať a hlavný účastník musí s úkonmi vedľajšieho účastníka vždy vysloviť súhlas. Z obsahu spisu však žiadnym spôsobom nevyplýva, že by spotrebiteľ so vstupom vedľajšieho účastníka nesúhlasil, prípadne, že by jeho vstup bol spotrebiteľovi nanútený.

Vzhľadom na vývoj právnej úpravy občianskeho súdneho konania v poslednom období nemožno v prípade spotrebiteľskej veci hovoriť už o klasickom sporovom konaní, pretože v tomto konaní nie je súd v celom rozsahu viazaný návrhom (§ 153 ods. 3 a 4 O. s. p.), je povinný z vlastnej iniciatívy skúmať, či spotrebiteľská zmluva, od ktorej odvodzuje navrhovateľ svoj uplatnený nárok, neobsahuje neprijateľné podmienky (§ 172 ods. 9 O. s. p.) a je dokonca z úradnej povinnosti povinný v konaní aj bez návrhu prihliadnuť na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov). Z tohto hľadiska sa pomoc vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi nepochybne môže prejavovať v ktorejkoľvek fáze konania po jeho začatí, a to práve v možnosti poukázať na tieto skutočnosti, ktoré môžu mať podstatný vplyv na výsledok konania v konkrétnej spotrebiteľskej veci (a to aj v prípade ak je spotrebiteľ v konaní nečinný).

Účelom postavenia vedľajšieho účastníka ako právnickej osoby založenej na ochranu práv spotrebiteľa, ktorý vstupuje do konania podľa § 93 ods. 2 O. s. p. účinného od 15. 10. 2008 je v zmysle dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu rozšíriť ochranu práv aj na práva spotrebiteľov, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem a teda umožniť právnickým osobám založeným na tento účel chrániť práva spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní v procesnom postavení vedľajších účastníkov. V prejednávanej veci musí súd brať na zreteľ, že existujú dva typy vedľajšieho účastníctva a v prípade, ak zo zákona vstúpila do určitého konania právnická osoba, činnosť ktorej je zameraná na ochranu práv spotrebiteľa, potom na vstup alebo zotrvanie v konaní, príp. na možnosť uskutočňovať právne úkony v takomto konaní, tomuto typu vedľajšieho účastníka nemožno klásť žiadne ďalšie podmienky okrem tých, ktoré sú stanovené v § 93 ods. 4, druhá a tretia veta O. s. p.. Iba uvedený výklad totiž dôsledne zodpovedá tomu, že všeobecné súdy sú povinné vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné práva na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv

a oprávnených záujmov účastníkov. Pokiaľ je potom účelom ustanovenia § 93 ods. 2, v spojení s § 93 ods. 4 O. s. p. zvýšiť ochranu určitých subjektov prostredníctvom právnických osôb, ktorých predmetom činnosti je práve ochrana záujmov týchto subjektov, nemožno mať pochybnosti o tom, že je v súlade s uvedeným účelom právnej úpravy, uvedeným právnickým osobám zabezpečiť účinné právne prostriedky ochrany, ktoré by mohli v prospech chránených subjektov využiť.

Na záver odvolací súd uvádza, že novela Občianskeho súdneho poriadku zák. č. 353/2014 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2015 neobsahuje ustanovenia prechodného charakteru. Novelizované znenie §-u 93 ods. 2 a 3 O. s. p. je preto možné aplikovať na právne vzťahy odo dňa účinnosti tohto zákona, teda od 01. 01. 2015. Oznamenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania bolo doručené okresnému súdu pred 01. 01. 2015. Uvedený právny záver nespochybňuje ani dôvodová správa k zák. č. 353/2014 Z. z. ak konštatuje, že odstraňuje interpretačné problémy praxe súdov, ak z uvedeného v žiadnom prípade nevyplýva, že by uvedená novela zák. č. 353/2014 Z. z. mala byť aplikovaná i na právne vzťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou. Podmienky na vstup vedľajšieho účastníka do konania zavedené právnou úpravou účinnou od 01. 01. 2015 nemožno aplikovať na tie prípady, kedy vedľajší účastník do konania vstúpil ešte za účinnosti starej právnej úpravy, ktorá takéto podmienky pre vznik vedľajšieho účastníctva nezakotvovala, pretože by sa tak podľa novej právnej úpravy posudzoval vznik právnych vzťahov a nadobudnutých práv (ktoré vedľajšiemu účastníkovi jeho vstupom do konania vznikli), ku ktorému došlo pred jej prijatím.

Okresný súd nesprávnym rozhodnutím odňal možnosť vedľajšieho účastníka konať pred súdom, v dôsledku čoho odvolací jeho rozhodnutie zmenil a vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcu pripustil.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.